

Roald Bergmann
Lyrsbyvej 32
3751 Østermarie

Bornholms Regionskommune
Center for Natur, Miljø og Fritid
Natur og miljø
+45 56 92 22 08
nm@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

17. april 2024

J. nr. 06.02.10P19-0013

Tilladelse til vandløbsrestaurering på matr. 45a, Østermarie, jf. Vandløbsloven

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid, meddeler hermed tilladelse til at åbne 65 m rørlagt vandløb på Lyrsbyvej 32, 3751 Østermarie, matr. 45a, Østermarie jf. vandløbsloven. Du er ejer af matriklen.

Projektet skal udføres som ansøgt, jf. denne tilladelse og følgende vilkår:

Vilkår

- Projektet må først igangsættes når klagefristen på 4 uger er forbi og såfremt afgørelsen ikke påklages.
- Afvanding fra eventuelle rørtilløb på den berørte strækning skal tilsluttes vandløbet således, at deres funktion bevares.
- Før indløbet til vejbrønden sættes der et gitter, som kan opsamle blade og grene.
- For at skabe variation i vandløbsbunden og fremme biodiversitet, skal der lægges små og store natursten i vandløbsbunden.
- Anlægsarbejdet skal udføres i en tør periode, så der ikke ledes jord mv. til nedstrøms vandløb.
- Anlægsarbejdet skal være udført senest 3 år fra godkendelsesdatoen. Hvis dette ikke er tilfældet, bortfalder godkendelsen.

Lovgrundlag

Den del af projektet som vedrører genåbning af rørledningen, godkendes med afsæt i vandløbslovens¹ § 17, som vedrører regulering af vandløb.

Den del af projektet som vedrører genslyngning, udlægning af skjulesten samt plantning af træer godkendes med afsæt i vandløbslovens § 37, som vedrører restaurering.

Processen omkring godkendelse følger retningslinjerne i Bekendtgørelse om vandløbsregulering- og restaurering².

Færdigmelding

Du skal som ejer fremsende en færdigmelding til kommunen i form af billeder, indtegnet kort og evt. supplerende oplysninger, når arbejdet er afsluttet. Færdigmeldingen sendes til nmf@brk.dk att. Tine Kent Egedal. Bornholms Regionskommune, vil som tilsynsmyndighed, føre tilsyn med projektet efterfølgende.

Formål

Formålet med projektet er at åbne et rørlagt vandløb på 65 m, at genslynge strækningen og plante træer langs kronekanten for at bidrage til større biodiversitet.

¹ LBK nr. 127 af 26/01/2017.

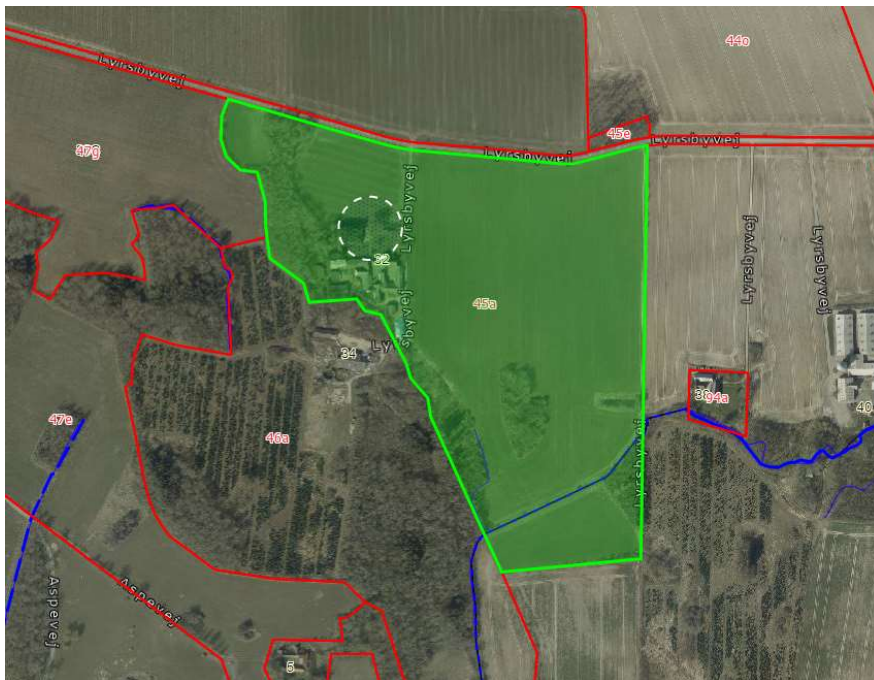
² BEK nr. 834 af 27/06/2016.

Projektområdet

Projektet udføres på matr. 45a, Østermarie. Projektområdet er en gårdhave, der er omgivet af landbrugsarealer.

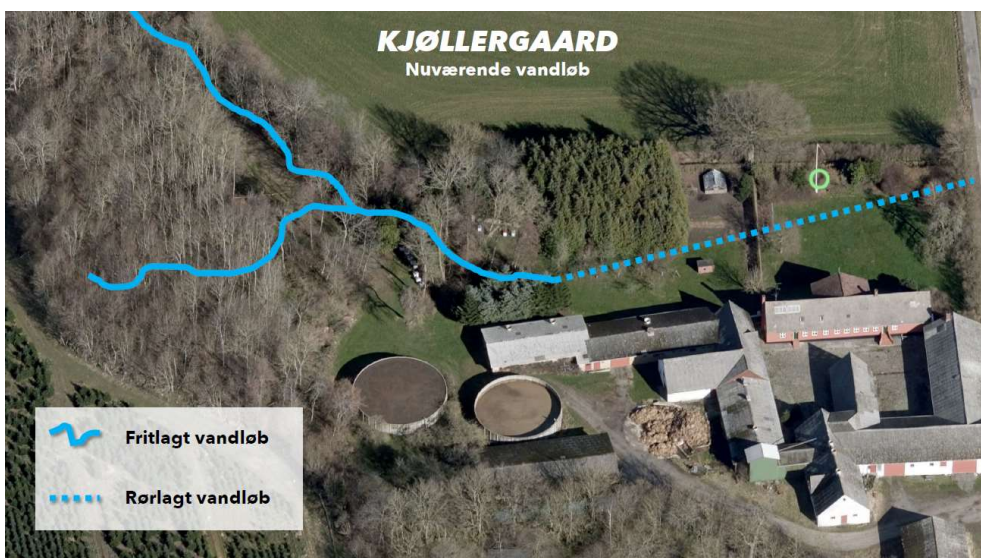
Projektområdet modtager vand fra vest og leder vandet videre mod øst til Vase Å. Beregnet ud fra vandets strømningsveje, har vandløbet et opland på ca. 40 ha. Den tidligere ejer af ejendommen har oplyst, at vandløbet er sommerudtørret.

Følgende kort viser matr. 45a, Østermarie (grøn markering) og projektområdet (hvid stiplede ring):

Figur 1: matrikelkort, der viser projektets placering med en hvid cirkel. Den blå streg i den sydlige del af matr. 45a, Østermarie, er Vase Å (kilde: Kortinfo).

Følgende kort viser den rørlagte strækning, som ønskes genåbnet med en blå stiplede streg:

Figur 2: Kortet viser projektområdet og den vandløbsstrækning, som ønskes genåbnet med en blå stiplede streg (Kilde: Ansøger).

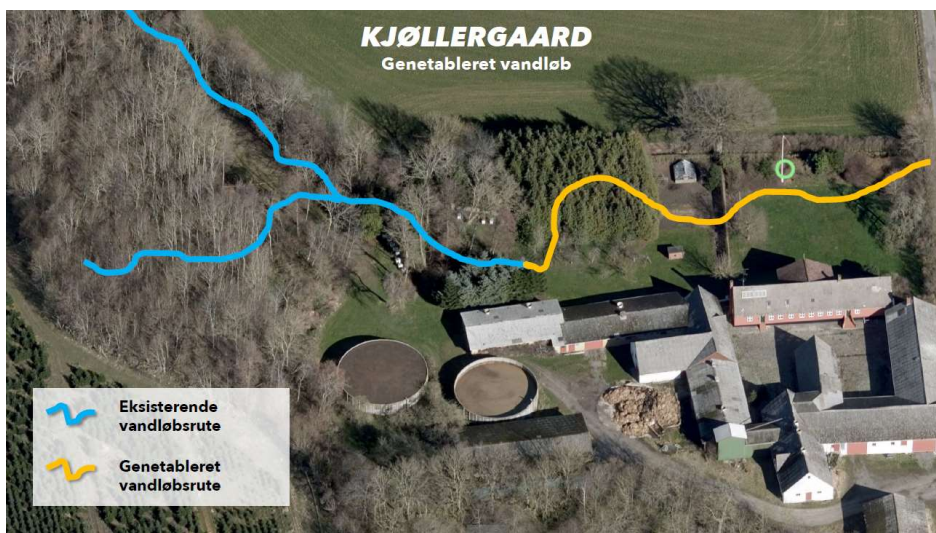
Projektet

Det rørlagte vandløb som skal åbnes er 65 m langt. Rørledningen modtager vand fra et åbent vandløb mod vest. Røret leder til en brønd ved Lyrbyvej. Herfra føres vandløbet under vejen og videre gennem en rørledning, der leder mod øst til Vase Å.

Ansøgningen omfatter:

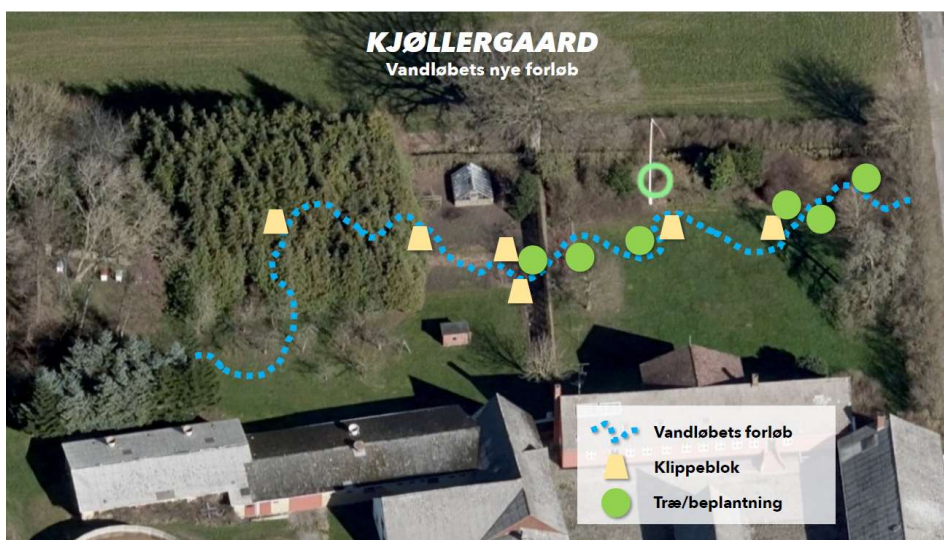
- Genåbning af ca. 65 m rørlagt vandløb.
- Røret graves op og fjernes.
- Vandløbet slynges let jf. terrænforhold og klipper på grunden.
- Vandløbets bund bredde: Ca. 0,6 m (som opstrøms vandløb).
- Vandløbets dybde: Ca. 0,6 m (som opstrøms vandløb).
- Vandløbets skråningsanlæg: ca. 45 grader.
- Fald: Som eksisterende vandløb (21,5 ‰).
- Der laves en rende i bunden, så vandet kan samle sig her i tørre perioder.
- Plantning af træer langs vandløbet.

Her ses det genslyngede vandløb, der ledes til vejbrønden:

Figur 3: Kortet viser det genslyngede vandløb med en gul streg (Kilde: Ansøger).

Følgende kort redegør for vandløbets nye forløb og hvor der vil blive plantet træer:

Figur 4: Kortet viser det nye vandløbs forløb og de naturlige forhindringer i form af bl.a. klippeblokke, som er medvirkende til udformningen. Hertil fremgår det af kortet, hvor der skal plantes træer (Kilde: Ansøger).

Bornholms Regionskommune bemærkninger

Bornholms Regionskommune har den 20. oktober 2021, foretaget en besigtigelse af projektområdet. Projektet foregår i en landhave med græsplæne omgivet af træer og buske. Der blev registreret et tydeligt fald mod Lyrbyvej og vejbrønden. Opstrøms åbne vandløb havde en dybde på ca. 0,6 m og en bundbredde på ca. 0,6 m. Vandløbet var bugtet og der blev registreret et vandspejl på ca. 5 cm. Der lå sten i varierende størrelse i vandløbsbunden.

Følgende billeder viser 1: Indløbsrøret og 2-3: Projektområdet:

Billede 1.

Billede 2.

Billede 3.

Afvandingsmæssige- og afstrømningsmæssige konsekvenser

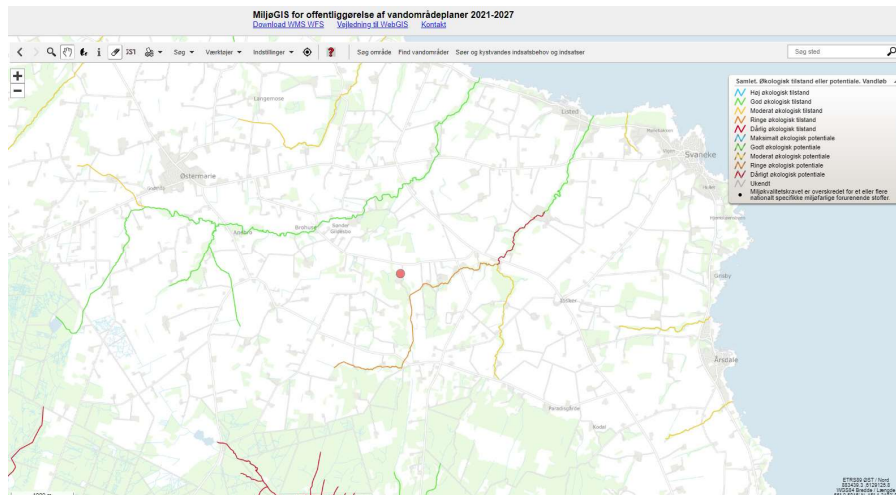
Projektområdet modtager drænvand fra opdyrkede marker mod vest. Såfremt der registreres sidedræn på rørledningen ved gravearbejdet, skal deres afvandingsfunktion opretholdes i det nye vandløb. Det genåbnede vandløb får større kapacitet end den gamle rørledning. Projektet vurderes af disse årsager ikke at have afvandingsmæssige konsekvenser for opstrøms arealer.

Kommunen har fået oplyst, at vandløbet er vandførende hovedparten af året, men at det tørrer helt- eller delvist ud i sommermånederne. Projektet vil ikke ændre på dette. Når vandløbet åbnes vil vandet få længere opholdstid. Det skyldes øget kapacitet i vandløbet og vandmodstand som følge af slyngning og skjulesten. Noget af vandet vil nedsive eller fordampe afhængigt af nedsivningsforholdene og temperaturen. Samlet set betyder det, at vandmængden, som ledes videre til nedstrøms vandløb vil blive mindre når projektet gennemføres. Projektet har dermed en afstrømningsmæssig konsekvens for Vase Å nedstrøms, men den vurderes at være yderst begrænset bl.a. som følge af det genåbnede vandløbs længde og det forhold, at der er 400 m til Vase Å.

Målsætning og miljømæssige konsekvenser

Vandløbet i projektområdet er ikke målsat, men det leder til Vase Å, der er målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand jf. Statens Vandområdeplaner (2021-2027). Vase Å er også omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Følgende kort viser Vase Å sydøst for ejendommen og den samlede økologiske tilstand i vandløbets modtagende del og nedstrøms denne:

Figur 5: Kort, der viser det målsatte vandløb nedstrøms projektområdet (Kilde: MiljøGIS Vandområdeplaner).

Den del af Vase Å, som modtager vand fra projektområdet har ifølge MiljøGIS for vandområdeplanerne (2021-2027) samlet ringe økologisk tilstand. Dette bygger på kvalitetselementet fisk, der er registreret som ringe. Der er registreret god økologisk tilstand for smådyr og ukendt tilstand for alger og kemi. Se rapporten, der viser tilstanden for de enkelte kvalitetselementer i Vase Å mv. i bilag 1.

Vase Å leder ud i kystvandet omkring Bornholm. Kystvandet er målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand ifølge vandområdeplanerne 2021-2027. Kystvandet omkring Bornholm har samlet ringe økologisk tilstand og ikke god kemisk tilstand. Den samlede økologiske tilstand bygger på tilstanden for bundplanter og fyttoplankton, som er ringe. Miljøkvalitetskravene for kemi er overskredet for et eller flere stoffer. Se rapporten, der viser tilstanden for de enkelte kvalitetselementer i Kystvandet mv. i bilag 2.

Et af miljømålene i EU's Vandrammedirektiv er at forebygge yderligere forringelse af vandmiljøet samt beskytte og forbedre vandøkosystemernes tilstand. Ifølge Miljøstyrelsens rapport; "Fysisk karakterisering af vandløb og bidrag til konsekvensanalyse af vandløbsvirkemidler"³ bliver alle biologiske kvalitetselementer påvirket stærkt negativt på rørlagte strækninger. Dette skyldes bl.a., at der både er fravær af naturligt substrat og lys.

Genåbningen af vandløbet i projektet vurderes derfor at forbedre forholdene for de vandlevende organismer lokalt og potentielt også nedstrøms. Projektet opfylder dermed betingelserne i indsatsbekendtgørelsens § 8.

Bilag IV

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens⁴ § 10, at der ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, i alle livsstadier.

Ifølge Danmarks Miljøportal, Naturdata, er der ikke registreret Bilag IV-arter eller andre fredede arter i projektområdet. Projektet vurderes, grundet sin placering og afgrænsning, ikke at påvirke den omkringliggende natur negativt, hverken som habitat eller potentielt habitat for Bilag IV-arter eller andre fredede dyr og planter.

Konklusion

Bornholms Regionskommune konkluderer på baggrund af ovenstående, at en genåbning af vandløbsstrækningen vil øge biodiversiteten i vandløbet. Det genåbnede vandløb vil have større kapacitet og projektet vil dermed ikke have afvandingsmæssige konsekvenser.

³ [Fysisk karakterisering af vandløb og bidrag til konsekvensanalyse af vandløbsvirkemidler \(au.dk\)](#)

⁴ BEK nr. 1595 af 06/12/2018.

Genåbningen vil forlænge vandet opholdstid og øge fordampningen samt nedsivningen lokalt. Der vil dermed være en afstrømningsmæssig konsekvens forbundet med projektet, men den vil minimal og uden indvirkning på Vase Å, som er 400 m væk.

Genåbningen af vandløbet i projektet vurderes på baggrund af ovenstående at forbedre forholdene for de vandlevende organismer lokalt. Projektet opfylder dermed betingelserne i indsatsbekendtgørelsens § 8. På baggrund af dette giver Bornholms Regionskommune tilladelse til at det ansøgte projekt kan gennemføres.

Fremtidig vedligeholdelse

Den fremtidige vedligeholdelse påhviler til enhver tid ejeren af matr. 45a, Østermarie.

Høring

Projektet har været i offentlig høring på kommunens hjemmeside i 8 uger i perioden: 17. juni- 12. august 2021. Kommunen har hverken modtaget bemærkninger eller indsigelser til projektet inden for høringsfristen.

Anden lovgivning

Bornholms Regionskommune skal i henhold til § 21, stk. 121 i miljøvurderingsloven foretage en screening af reguleringsprojekter. Regulering af vandløb er omfattet af lovens bilag 2, punkt 10f. Bornholms Regionskommune har meddelt afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af krav om miljøvurderingspligt, jf. § 21.

Klage

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan jf. vandløbslovens § 80, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, bortset fra afgørelser om erstatning og andre økonomiske spørgsmål, der kan påklages til Taksationskommissionen for Bornholm.

Bornholms Regionskommune vil straks efter klagefristens udløb underrette den, der har fået tilladelsen eller godkendelsen, om en eventuel indgivet klage og om klagens opsættende virkning.

Se klagevejledningen i bilag.

Venlig hilsen

Tine Kent Egedal

Vandløbsmedarbejder – Biolog

Bilag:

Bilag 1: Klagevejledning

Bilag 2: Rapporter fra miljøGIS Vandområdeplaner 2021-2027, der viser tilstanden af de enkelte tilstandsklasser i Vase Å og i kystvandet.

Følgende klageberettigede er orienteret om afgørelsen og har modtaget en kopi:

Danmarks Naturfredningsforening/Danmarks Naturfredningsforening, Lokalkomiteé Bornholm

Dansk Ornitologisk Forening/Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Bornholm

Friluftsrådet/Friluftsrådet, Lokalafdeling Bornholm

Vandpleje Bornholm

Sportsfiskerforbundet

Fiskeristyrelsen.

Bilag 1:

Klagevejledning

Afgørelser efter vandløbslovens kan påklages af:

- Den, afgørelsen er rettet til.
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra offentliggørelsen uanset tidspunktet for eventuel individuel underretning. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Fristen for at klage løber frem til den: **15. maj 2024.**

Indgivelse af klage via klageportal

En klage skal indgives skriftligt. Du går ind på [Nævnenes Hus](#), hvor du skal logge på med mitID. På nævnenes hus findes der en vejledning om anvendelse af Klageportalen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Om betaling til miljø- og Fødevareklagenævnet

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyrets størrelse afhænger af, om klagen kommer fra en borger eller en virksomhed/organisation. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen ved at sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune med påført sagsnummer i emnefeltet til Bornholms Regionskommune, Skovløkken 4, 3770 Allinge. Anmodningen videresendes herefter til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om den kan imødekommes.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler gebyret.

Gebyret tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klageren får helt eller delvist medhold i sagen, eller
- Eller klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø og Fødevareklagenævnets kompetence.

En rettidig klage har opsættende virkning medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Du kan som udgangspunkt ikke klage over nævnets afgørelser til anden administrativ myndighed. Hvis du er utilfreds med nævnets afgørelse, kan du indbringe sagen for domstolene. Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme andet.

Bilag 2:

Følgende rapporter er hentet ned på miljøGIS Vandområdeplaner 2021-2027.

Rapporten til venstre viser den samlede økologiske tilstand og kemiske tilstand i Vase Å ved projektområdet. Rapporten til højre viser den samlede økologiske tilstand og kemiske tilstand i kystvandet:

